

Samenvatting Emissiereductieplan thiofanaat-methyl metaboliet carbendazim

Er is geconstateerd dat thiofanaat-methyl metaboliet carbendazim op meerdere plaatsen de waterkwaliteitsnormen overschrijdt. Het aantal overschrijdingen van de MKN in over de periode 2012-2014 is constant. Er vindt een afname in het aantal overschrijdingen van de MKN plaats in deze periode ten opzichte van de periode ervoor.

De toelatinghouder constateert dat de meest voor de hand liggende oorzaken te vinden zijn in de bloembollenteelt en de glastuinbouwteelt. Hieronder worden de te nemen maatregelen per gewasgroep vermeld.

Bloembollenteelt

Voor de bloembollenteelt is er veel inzet gepleegd om de emissieroutes en mogelijk oplossingen verfijnder in beeld te krijgen. Er zijn verschillende initiatieven uitgevoerd. Allereerst is er in samenwerking met het Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier (HHNK) een pilotproject erfemissie opgestart. Vervolgens is er deels gelijktijdig het project water ABC opgestart. Vervolgens is in navolging van deze projecten een nieuw initiatief opgestart het project 'schoon erf, schone sloot'. Dit project heeft inmiddels wederom een vervolg gekregen en wordt momenteel, in 2016, uitgevoerd. Alle initiatieven zijn gesteund, door de fabrikanten van dompelmiddelen.

Hoewel er een afname in het aantal overschrijdingen van de MKN is bereikt, mede door projecten met Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier en schoon erf schone sloot, zijn er nog steeds overschrijdingen. Conclusie uit de rapportage van het project schoon erf schone sloot was dat naleving van de wetgeving/regels door de bloembollen sector nog steeds onvoldoende is.

Ondanks dat in het activiteitenbesluit al veel maatregelen tot emissiereductie voor inrichtingen genoemd zijn; 'Je mag niet lozen', hebben wij de volgende (aanvullende) maatregelen opgenomen in de emissiereductieplan voor carbendazim:

- Onderzoeken/voorstellen mogelijkheid om emissiebeperkende maatregelen in toepassingsvoorwaarden van het etiket te laten opnemen, zoals verplicht opvangvoorziening middel tijdens transport. Dit is een gezamenlijke actie voor alle middelen toegepast en toegelaten in de boldompeling om verschuiving van het gebruik naar andere dompelmiddelen en daarmee (potentiële) overschrijdingen van de norm van de andere middelen door deze verschuiving te voorkomen
- Maatregelen tot emissiereductie in en om het boerenerf in Activiteitenbesluit of andere toekomstige wetgeving te plaatsen, zodat bedrijven die bloembollen dompelen verplicht worden om de maatregelen te treffen. Bijvoorbeeld het voorzien van goten op karren die gebruikt worden om de bloembollen naar de uitplant locatie te transporteren. Hierbij wordt voorkomen dat druppels van nog niet volledig uitgelekte bloembollen opgevangen worden en dus niet in het milieu terecht komt.
- Buiten dompelen onder afdakje is nog steeds een punt van zorg. Er zal naar andere methoden gezocht moeten worden om emissiebeperking te bereiken.
- Toepassen volgens Good Agricultural Practise levert geen normoverschrijding op. Handhaving op de activiteiten op en rondom het erf, waar de dompelbehandeling plaatsvindt, is en blijft noodzakelijk.

- Vanaf maart 2016 is het niet meer toegestaan om dompelrestanten over het land uit te rijden. Hiermee is een mogelijke emissieroute vanwege gewijzigde regelgeving niet meer toegestaan. Voorwaarde is een goede naleving en handhaving hierop.
- S spuitlicentiesysteem aanpassen. Nu kan men voor het verlengen van spuitlicenties een willekeurige bijeenkomst volgen, onafhankelijk of het relevant is voor betreffende teler. Wanneer verplicht wordt om specifieke bijeenkomsten per sector, zoals boldompeling, te volgen, komt de juiste informatie bij de juiste telers aan. Hiervoor zullen aparte modules voor diverse teelten ontwikkeld moeten worden. Ook zal mogelijk wet- of regelgeving hierop aangepast moeten worden. Zie ook licentiesysteem voor rodenticiden.
- Blijven adviseren om bloembollentelers bewust te maken dat iedere druppel dompelveelstof telt. Draagvlak bij telers verhogen voor het treffen van maatregelen/maken van investeringen in en om het boerenerf om de emissie van Topsin M/carbendazim te beperken.
- Voorlichting vanuit industrie continueren, o.a. via flyers, posters, website, app voor awareness etc.
- Gebruik maken en toepassen van de kennis welke wordt opgebouwd in het project 'Het Nieuwe Verwerken' van bloembollen. Dit is een geïntegreerde aanpak voor het duurzaam bewaren en verwerken van bloembollen in opdracht van Ministerie van Economische Zaken via TKI-bureau Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen, uitgevoerd door Wageningen University & Research; <http://www.wur.nl/nl/project/Het-Nieuwe-Verwerken-van-bloembollen-.htm>.
- Inzet van de Toolbox Emissiebeperking. Inmiddels zijn al bij een aantal bloembollen telers erfemissiescans uitgevoerd, maar dit wordt verder uitgerold via projecten van de KAVB om ervoor zorgen dat alle bloembollen telers bewust zijn van de emissieroutes op hun erf en daar met behulp van de Toolbox Emissiebeperking maatregelen op gaan treffen. De Erfemissiescan is ontwikkeld door CLM en Broos Water en wordt uitgevoerd door het Toolboxteam Water. De ontwikkeling van de Erfemissiescan is mogelijk gemaakt met financiële steun van TOPPS. Link naar website: <http://www.erfemissiescan.nl/index.php/user/register>.

Glastuinbouw

Eind 2012 is bij de herregistratie de toepassing grondgebonden aangietbehandeling van het etiket gehaald. Emissie naar het oppervlaktewater via grondgebonden aangietbehandeling zou hierdoor niet meer mogelijk moeten zijn, maar goede handhaving van het gebruik volgens etiket blijft noodzakelijk. De volgende maatregelen zijn in het emissiereductieplan voor carbendazim opgenomen.

- Zuivering van het te lozen water uit de glastuinbouw wordt verplicht vanaf 1 januari 2018.
- Ook filterspoelwater kan resten van gewasbeschermingsmiddelen bevatten. Dit water dient opgevangen worden en gezuiverd worden, voordat het geloosd kan worden.
- Promoten van het hergebruik van het gezuiverde filtraat voor de aanmaak van de spuitvloeistof bijvoorbeeld, in plaats van directe lozing op het riool of (onder voorwaarden) op het oppervlaktewater, na de zuivering.

Overige emissieroutes

Er is weinig tot geen gebruik van Topsin M in de akkerbouw (gewasbehandeling tarwe) en vollegrondsgroenten (dompelen en zaadbehandeling uien, dompelen prei). Er is geen correlatie tussen het landgebruik akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt en de concentraties carbendazim in oppervlaktewater gerapporteerd in de bestrijdingsmiddelenatlas over de periode 2012-2014.

2014 was het eerste jaar dat er geen Topsin M in de boomkwekerij toegepast kon worden.

De toepassing in de fruitteelt van Topsin M is niet meer toegestaan sinds 2008. De toepassing is niet meer terug op het label gekomen bij herregistratie in oktober 2012. Daarom is deze toepassing niet meer relevant voor dit emissiereductieplan.

In monsterpunten van oppervlaktewater in en in de omgeving van stedelijk gebied wordt regelmatig carbendazim aangetroffen. De normen worden niet overschreden. De oorzaken van de stedelijke emissie van carbendazim is niet gerelateerd aan de land- en tuinbouw en valt daarom buiten de scope van dit emissiereductieplan.